

ಗಲೂ ಭಯ - 'ಆಗದಿದ್ದರೆ' ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವುದು. ವಿಫಲನಾದರೆ ಏನಂತೆ? ಜನ ಕೆಟ್ಟವನೆಂದು ಜರೆದರೇನಂತೆ? ನೀನು ಭಗವಂತನ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತ ಧೈರ್ಯ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನಿರ್ಭರತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗು.

“ಹಿಮಾಲಯದ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಉತ್ಸಾಹ ದಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಶಿಖರವನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಖರ ಕಣ್ಣಿನೋಟವನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ದಾಟುತ್ತೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನ, ಮತ್ತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು - ಕರ್ಮ ಮಾಡಿ. ದಣಿಯುವವರೆಗೂ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು, ನಾನು ಭಗವಂತನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ತಾಕೂರರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ - ಎಂಬ ಭಾವ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ.

“ ‘ಉದ್ವೇಗ’ದ ಸತ್ಯೇನ್ (ಸಾಮಿ ಆತ್ಮಬೋಧಾನಂದ) ಆಗ ಕಾಲೇಜ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತಾತ್ರಮದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ. ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ದಿನವಿಡೀ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೇಸರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ, ‘ಇದೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂದು. ಒಂದು ದಿನ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಎಂತಹ ಲೆಕ್ಚರ್ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದರೆ, ಅವನು ಇಂದಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ‘ಮಹಾರಾಜ್, ಅದಂತಹ inspiration (ಪ್ರೇರಣೆ) ಪಡೆದನೆಂದರೆ, ಅದರ ರಭಸ ದಿಂದಲೇ ಇಂದೂ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.’ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ‘ನೀನೇನು ಸಾಧಾರಣ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀ ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ? ಇದರಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ತ್ಯಾಗ, ತಪಸ್ಸು, ಸೇವೆಗಳು ಅಡಗಿವೆ! ನಿಜವಾದ ಸಾಧನೆಯೆಂದರೆ ಇದೇ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಉಂಡು ಬರುತ್ತೀ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಅದೇನೇನೋ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ತ್ಯಾಗ. ಆಮೇಲೆ ಈ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಕೋಣೆ - ಇಡೀ ದಿನ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲುಗಾಡದೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತೀಯಾ - ಇದೇ ತಪಸ್ಸು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಅದೆಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ತಾಕೂರರ, ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ - ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ತಾಕೂರರಿಗೆ ಈ ಸೇವೆಯೇನು ಕಡಿಮೆಯೆ? ದೇವರ ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ತಾಕೂರರ ಕೆಲಸವೇನು?

“ನಿಮಗೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ‘ಏನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಧನೆ’ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಯಾವುದು ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ತಿನ್ನುವಾಗ ಆತನಿಗೆ ಆಹುತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ. ತಿರುಗಾಡುವಾಗ, ಅಥವಾ ನಗರ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ

ಆತನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ. ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವಾಗ ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿ. ಹೀಗೆ ಸದಾ ಭಗವತ್‌ಭಾವದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವ ಹೀಗೆ ಬಂದಿದೆ: ‘ಶಯನೇ ಪ್ರಣಾಮ ಜ್ಞಾನೇ ನಿದ್ರಾಯ್ ಕೊರೊ ಮಾ ಕೇ ಧ್ಯಾನೇ; ಆಹಾರ್ ಕೊರೊ ಮನೇ ಕೊರೊ ಆಹುತಿ ದಿಯಿತ್ಯಾಮಾ ಮಾರೇ!’ ” (ಅನುವಾದಮೇಲಿದೆ.)

ಸಂಜೆ ಜಗಲಿಯ ಕ್ಯಾಂಪ್‌ಕಾಟ್‌ನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾ ನಂದರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಬಾ ಹೇಳಿದರು : “ಹೆಚ್ಚು ನಿದ್ರಿಸಬೇಡಿ. ಯೋಗಿಗೆ ೪ ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆ, ಭೋಗಿಗೆ ೬ ಗಂಟೆಗಳ ನಿದ್ರೆ. ಆ ದಿನ ‘ಉದ್ವೇಗ’ದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ (ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ) ಮಾತುಗಳನ್ನೊದಿ ಭಾರೀ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರನ್ನುತ್ತಾರೆ, ೪ ಗಂಟೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಕ್ಕೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೇಕು. ನಿದ್ರಿಸದಿದ್ದರೆ ಶರೀರ ದುರ್ಬಲ ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ. ನಿದ್ರಿಸಿದರೆ ದುರ್ಬಲರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹಗಲು ನಿದ್ರಿಸಿದರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕು, ಜತೆಗೆ ತುಸು ಓದಬೇಕು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಳಿ ಹೇಳಿಕೊ, ‘ನನ್ನೆಲ್ಲ ಭೋಗೇಚ್ಛೆಯನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸು’ ಅಂತ. ನಿದ್ರೆಯೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೋಗ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಗವಂತ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಭೋಗವನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾರು ನಿಜವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯಬಯಸುವರೋ ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ನಿದ್ರಿಸುವರು? ‘ಇನ್ನೂ ಭಗವಂತನ ದರ್ಶನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇಂದೂ ಆತನ ದರ್ಶನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಆತನಿಗಾಗಿ ಆಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣವೂ ಅವರ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

“ತಾಕೂರರು ನಮಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು - ಅವರ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಂತೆ ಕಾಲುಚಾಚಿ, ‘ಓ ತಾಯಿ, ದರ್ಶನ ನೀಡು. ತಾಯಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಗಾದರೂ ಮರೆತಿರುವೆ ತಾಯಿ? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡದೆ ನನಗೆ ಇರಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಮ್ಮಾ, ಬಾರಮ್ಮ, ನಿನ್ನ ಮಡಿಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಮ್ಮಾ’ ಎಂದು ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಆ ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತ, ಆ ಭಾವದಲ್ಲೇ ತನ್ಮಯರಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು - ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಂತೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿ ಕಂಪಿಸುವ ಸ್ವರದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು - ‘ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಸಾಧನಹೀನ, ಭಜನಹೀನ. ತಾಯಿ, ನನಗೆ ಜ್ಞಾನ ನೀಡು, ಭಕ್ತಿ ನೀಡು. ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಅಚಲವಾದ ಮತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸು.’ ”

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು, ಹಸುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೂ ಕೈಜೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕೆಲಸ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನು ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಜಾಗರೂಕತೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅತ್ಯಂತ ಕಿರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಜತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುವುದು, ಸಗಣೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಪುಡಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸುವುದು, ಕಳೆ ಕೀಳುವುದು, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೇವಲ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ನೀವು ತರಕಾರಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅಥವಾ ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟಿ, ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲವೆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ - ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಪಾವಿತ್ರ್ಯದ ಭಾವದಿಂದ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಲಿಯಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾರನ್ನೂ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಹಂಕಾರರಹಿತರಾಗಿ ಇರಬೇಕು, ಯಾವ ಬಗೆಯ ಉದಾಸೀನವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಆಸೆಗಳೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಸತತವಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ವಿವರಿಸಿದರು: “ಪ್ರಿಯ ಹುಡುಗರೇ, ಒಂದು ದಿನ ನೀವು ಅತ್ಯಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲಾರಿರಿ. ನೀವು ಮೋಸ ಮಾಡುವಿರಿ.”

ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಜೋರಾಗಿಯೇ ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ನಂತರ ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ನಾಗರಹಾವಿನ ಮರಿಯೂ ನಾಗರಹಾವೇ. ನೀವು ಎಳೆ ನಾಗರ ಹಾವುಗಳು. ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಗರ ಹಾವು? ಹಾಗೆಂದರೆ, ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತರು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಿಪಾಸುಗಳನ್ನು,

ಭಗವದ್ಭಕ್ತರನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದು ಮನನೋಯಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಅದರಿಂದ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ನಾವು ಇತರರನ್ನು ಟೀಕಿಸಬಾರದು, ಯಾರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತನಾಡಬಾರದು, ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ತರಪೇತನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾತುಗಳು ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಆಲೋಚನೆ. ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು, ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ, ಯಾರ ಮನಸ್ಸಿಗಾದರೂ ಹೇಗೆ ನೋವಾದೀತು? ನಿಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಮಾತುಗಳು ಕೇವಲ ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಆಲೋಚನೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧಕರಲ್ಲಿ, ಮಾತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುತ. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದಾಗ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಠಿಣವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ದಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು; ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಂತೆ, ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಅದು ಹೀಗಿದೆ: ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮಠದ ಇಬ್ಬರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅವರು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರವಿತ್ತರಂತೆ, “ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾರು? ಅವರು ಪರಿಪೂರ್ಣರಲ್ಲ; ನಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.” ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಈ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾರ ಭಾವನೆ ತೋರಿಸಿದರು, ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಅವರನ್ನು ಉಚ್ಛಾಟಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದೊಂದು ದುರದೃಷ್ಟದ ಕಥೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು. ಸತ್ಯಾಂಶ ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಂಧನವಿತ್ತು. ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಯುವ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಗಂಗಾ

ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಆತನನ್ನು ಅವರು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. “ಈ ದಿನ ಇವರಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ?” ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು, “ಓ, ಅದು ಏನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಮಠಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬೇಲೂರು ಮಠ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಸಹಿಸಲಾರರು. ಹೀಗೆ ಬಯ್ಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದರು. ಅವರು ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯ ಮೂರ್ತರೂಪರು; ಆದರೆ ಬಹಳ ಆಲೋಚನಾ ಪರರು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸಾಧುಗಳು ಸಂಘವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಆ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಕಾರಣ ವಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು, ಬಹುಶಃ ಆ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಬಯಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ, ಆ ಸಾಧುಗಳು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಾದರಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಸಂಘದಿಂದ ತೆಗೆಯಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು; ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾ ನಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದಾದ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ನಾನು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಸಹನೆಯ ಮೂರ್ತಿವತ್ತೊಂದಿದ್ದರು; ಅದು ಅವರ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿತ್ತು.

ಅವರ ದಿನಚರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗೋಣ. ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬೆಳಗಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಠದ ಎರಡನೆ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ (ಈಗ ಹಳೆಯ ಮಂದಿರ) ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಸರಳವಾದ ಪೂಜೆ ಅವರದು. ಆದರೆ ಅದು ಕನಿಷ್ಠ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಿಗ್ಧ ಪೂಜೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ನೀವು ಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲಿನ ಬಳಿ ನಿಂತು ಅವರ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮೂಗು, ಹಣೆ, ಮತ್ತೆ ದೇಹ ನೇರವಾದ ರೇಖೆಯಂತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಮನಃಶಾಂತಿಯೇ ರೂಪವೆಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಡಿ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಅವರ ಮುಖ ರಕ್ತವರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಜ್ಯೋತಿ ಹೊಮ್ಮುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯ. ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಬುದ್ಧನ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾ ನಂದರಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅವರು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಪೂಜೆ ಮುಗಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೨ ಗಂಟೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಮೇಲಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೂ ಕೂಡ ನೋಡಲು ಒಂದು ಆತ್ಮಂತ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ತೆಳು ವಾಗಿ, ಸಣ್ಣದಾಗಿ, ನೀಳವಾಗಿ, ಅಪರಂಜಿಯ ಬಣ್ಣ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಹೊಳೆಯುವ ಮುಖ, ಹೂವು, ಗಂಧ, ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯ ಇರುವ ದೊಡ್ಡ ತಾಮ್ರದ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸ್ವರ್ಗೀಯ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು ಅಲ್ಲೇ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನದಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹಿಂದೂಗಳು ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ಜೀವಂತ ದೇವತೆಯಂತೆ ಕಾಣುವರು; ನದಿ ಕೇವಲ ನೀರಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ನದಿಯನ್ನು ‘ದ್ರವರೂಪದ ಬಹು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆಯೋ ಅವರು ನದಿಯು ದೇವರಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಾ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಗಂಗಾಪೂಜೆಯಾದ ನಂತರ, ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಲ್ಪ ಉಪಾಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ. ಅಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಪ ಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅನೇಕರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಕರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿಗಳ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಭಗಂ ತರಬಾರದೆಂದು ವಯಸ್ಸಾದವರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಬಹುಬೇಗನೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಥವಾ ಹೇಳಿ ಬರೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರವಚನವಾದ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಭಿತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಕಡೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಠದ ಹಸುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಶಾಲವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾವಿ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ, ಸೊಂಟದ ಸುತ್ತ ಮತ್ತು ಹೆಗಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಸ್ತ್ರ, ಚಿನ್ನದಂತಹ ಹಳದಿ ಕಾಂತಿಯ ಮೈಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅವರ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ತಾಕುತ್ತಿತ್ತು;

ಧಗ ಧಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಮಠದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹಸುಗಳು ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಜನರು ಅವುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಮುದ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರು ಅವುಗಳ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ ಸವರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅವು ಗಳಿಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಆ ದನಗಳು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾದ ಮೇಲೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ದೇಹವನ್ನು ದಹಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಇದ್ದು, ನಂತರ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಜೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯ ವೇಳೆಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರು ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ನಿದ್ರಿಸಲು ಹಾಸಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನಿದ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಅವರ ದಿನಚರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರ ಜೀವನದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಅವರು ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ. ಅವರು ಭಕ್ತರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದ್ಭುತ ಪ್ರೇಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ದುಂಬಿಗಳು ಹೂವಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಪ್ರೇಮಾನಂದರತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಮ್ಮನೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ವಿದ್ವರೆ ಏನನ್ನೋ ಅನುಭವಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೇವರು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ - ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ, ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾದ ದೇವರು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಬಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದೇವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಾನುವಾರಗಳಂದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಾನೂರ ರಿಂದ ಐನೂರು ಜನ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಲ್ತೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಭಕ್ತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರೇ ಬಂದರೂ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಊಟ

ಮುಗಿದ ನಂತರ ಭಕ್ತರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಾವೇ ಅಡಿಗೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು, “ನೀವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಬಿಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಜನರು ಬಹಳ ರಾತ್ರಿ ಯಾದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಎದ್ದು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಂತುಕರಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿ! ಅವರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಷ್ಕರವಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ರಾಜೋಪಚಾರ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಗೆಯ ನಿರ್ವಾರಣೆ, ಅದ್ಭುತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: “ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲು ಸಮಯವೇ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೇನಾದರೂ ಗೊಣಗಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ‘ನೋಡಿ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅವರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ; ಅದು ಅವರಿಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ.’”

ಕೆಲವು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಕಾಲವೂ ಬಂತೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಮಯ ಸಾಲದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರು. ನೈಜ ಪ್ರವಾದಿಗಳಾದ ಅವರು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನೂ ಕಾಣಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರನ್ನು ಪ್ರೇಮಾನಂದರಿಂದ ತರಬೇತು ಪಡೆಯಲು, ಅವರ ನಂತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಕಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಹೀಗೆ ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ನೊಂದಿತೆಂದು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳೊಬ್ಬರಿಗೆ

ಮನ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ತರಪೇತು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಘಟನೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏನೇ ಆದರೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಬೇಗನೆ ಇವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡ ನಂತರ, ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಲರಾಮ ಬೋಸರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡಲು ಹೋದರು. ಇದು ನಡೆದುದು ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ.

ಅವರು ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ ದೃಶ್ಯ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಉಡುಗೊರೆಗಳು, ಪಾರಿತೋಷಕಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಚೌಕವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂದು ಬನಿಯನ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊದೆಯುವ ವಸ್ತ್ರವನ್ನಷ್ಟೇ ಒಯ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದುದು ಅಷ್ಟೆ - ಒಂದು ಜೊತೆ ಚಪ್ಪಲಿ, ಒಂದು ಕೊಡೆ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೋಲು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಲೋಕ: ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ನೆರಳು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಇರುವುದೋ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮದೆಂಬುದು ಇರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ದೇವರನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಲಾರರು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸಬಹುದು, ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಕೆಲವು ಚಮತ್ಕಾರಗಳು - ಸ್ವಲ್ಪ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡುವುದು, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗುವುದು - ಇಷ್ಟರಿಂದ ನೀವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗುವಿರಿ ಎಂದು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದುದು, 'ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ದೇವರು ಮಾತ್ರ ಇರುವನು, ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಲು ಶಕ್ತನಾಗುವುದು. ನನಗೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ; ದೇವರು ಮಾತ್ರವೇ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿ. ಒಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಾನವನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಶೋಕೈಯೊಬ್ಬ, "ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ" ಎಂದು ಪೀಡಿಸಿದನಂತೆ. ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅವನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ, "ಆಗಲಿ, ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಸಿದ್ಧ. ನೀನು ಅದರ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆರಬಲ್ಲೆಯಾ? ನಿನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತೆ? ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನೇ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆಯಾ? ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ನೀನು 'ಪ್ರೀತಿ' ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಈ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದು ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವವನ್ನೇ.

ಅವರ ಬಳಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಸಿಗದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

-೫-

ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ನಾನು ಅವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದುದು. ನನ್ನ ಕೆಲವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಲಾರಿರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ನಾನು ೧೯೧೨ರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಭೇಟಿಯಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ನೋಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನಾನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಗಿದ್ದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಲದ ಪಟ್ಟಣವೊಂದರ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಳವಾದ ಆತ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿತು. ನನ್ನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ೧೯೧೩ರ ಶರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಇರಲು ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಳಿಪೂಜೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಮಾತ್ರ. ಮೊದಲ ದಿನದ ಪೂಜೆ ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದರು ಮಠದ ಮುಖ್ಯ ಕಟ್ಟಡದ ಮಹಡಿಯ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಕ್ತರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ, ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೆವು. ಬೇಲೂರು ಮಠೇರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಮಠೇರಿಯಾ ಜ್ವರ ಬಂದಿತ್ತು; ಭಕ್ತರೊಬ್ಬರು ಅವರಿಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಳಿ ಹಾಕಲು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು, ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನನಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಳಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನಿಗೆ, 'ಬೀಸಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡು' ಎಂದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬೀಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದರು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದೆವು. ಅವರು